

به نام خدا

## شیوه‌نامه‌ی اجرایی دوره‌های دکتری (Ph.D) دانشگاه شهید چمران اهواز

### مقدمه

به منظور تعیین ضوابط اجرایی دوره‌های دکتری (Ph.D) دانشگاه شهید چمران اهواز، شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه با توجه به آیین‌نامه مصوب جلسه ی ۸۷۱ مورخ ۹۴/۱۱/۲۴ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، شیوه‌نامه‌ی اجرایی دوره های Ph.D را به شرح زیر تصویب نمود.

### الف: ضوابط کلی دوره

**ماده ی ۱:** تحصیل در دوره دکتری (Ph.D) تمام وقت است و پذیرفته‌شدگان موظف هستند که طبق برنامه های آموزشی و پژوهشی ارائه شده از طرف گروه آموزشی، در دانشگاه حضور فعال و تمام وقت داشته باشند. همچنین تحصیل همزمان دانشجو در سایر دوره های تحصیلی و موسسات آموزشی و پژوهشی ممنوع می باشد.

**ماده ی ۲:** دانشجویانی که از سوی سازمان سنجش به صورت نیمه متمرکز گزینش و معرفی شده‌اند، لازم است در هنگام ثبت نام گواهی حد نصاب آزمون‌های زبان انگلیسی (حداقل نصاب قابل قبول آزمون‌های TOEFL، MSRT، TOEFL، IBT، IELTS، TOLIMO و آزمون زبان عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز به ترتیب ۵۰، ۴۶۰، ۶۰، ۵/۵، ۴۶۰ و ۵۰ می‌باشد) را ارائه دهند. تبصره: به دانشجویانی که در زمان ثبت نام گواهی زبان را ارائه ندهند تا پایان نیم سال اول جهت کسب نمره حد نصاب زبان فرصت داده خواهد شد. در غیر اینصورت، دانشجو موظف است جهت شرکت در آزمون زبان عمومی دانشگاه شهید چمران اهواز در دوره های آمادگی مرکز زبان دانشگاه شرکت نماید.

تذکر: صدور مجوز آزمون جامع و دفاع از طرح پیشنهادی پایان نامه (پروپوزال) منوط به کسب حد نصاب نمره زبان است.

**ماده ی ۳:** گروه‌های مجری می‌توانند به دو شیوه‌ی آموزشی- پژوهشی و پژوهش محور دانشجو بپذیرند. گروه‌ها می‌توانند در صورت اخذ مجوز لازم از شورای گسترش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، به ازای هر ۵ دانشجوی دکتری آموزشی- پژوهشی، یک دانشجوی دکتری به شیوه‌ی پژوهش محور جذب نمایند.

**ماده ی ۴:** مدت تحصیل در دوره دکتری در هر دو شیوه آموزشی-پژوهشی و پژوهش محور حداقل شش و حداکثر هشت نیم سال است.

**تبصره ی ۱:** در صورتی که دانشجو در مدت مقرر دانش آموخته نشود، دانشگاه اختیار دارد حداکثر دو نیم سال دیگر به سنوات دانشجو اضافه نماید. تمدید نیم سال های نهم و دهم با درخواست دانشجو و تأیید استاد راهنما، شورای گروه و تحصیلات تکمیلی دانشکده و دانشگاه انجام می شود. برای دانشجویان مشمول آموزش رایگان، تمدید نیم سال نهم رایگان و تمدید نیم سال دهم منوط به پرداخت هزینه طبق تعرفه ی مصوب هیأت امنای دانشگاه می باشد.

**تبصره ی ۲:** چنانچه دانشجو تا پایان نیم سال دهم دانش آموخته نشود، پرونده با درخواست دانشجو و تأیید استاد راهنما، گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و دانشگاه، جهت تصمیم گیری به کمیسیون موارد خاص دانشگاه ارجاع داده می شود. در صورت تأیید یک نیم سال دیگر، هزینه آن مطابق با تعرفه ی مصوب هیأت امنای دانشگاه از دانشجو اخذ خواهد شد.

**ماده ۵:** لازم است دانشجو حداکثر تا **پایان نیم سال دوم** در خصوص انتخاب استاد راهنمای خود از میان اعضای هیأت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز اقدام نماید. تعیین استاد راهنما با حداقل مرتبه استادیاری با درخواست دانشجو و موافقت عضو هیأت علمی و تأیید گروه صورت می‌گیرد و پس از این راهنمایی دانشجو به عهده‌ی وی خواهد بود.

**تبصره:** در صورت نیاز دانشجو می‌تواند با تأیید استاد راهنمای اول، گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و صدور مجوز از سوی مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه، نسبت به انتخاب استاد راهنمای دوم و مشاور از سایر مؤسسات آموزشی و پژوهشی کشور و مراکز معتبر بین‌المللی اقدام نماید.

**ماده ۶:** **تغییر رشته، انتقال و مهمانی** در دوره‌های دکتری ممنوع است.

**ماده ۷:** انصراف از تحصیل در دوره‌های دکتری با درخواست دانشجو امکان‌پذیر است. دانشجو می‌تواند حداکثر تا یک ماه پس از درخواست انصراف از تحصیل نسبت به بازپس‌گیری آن اقدام نماید.

**تبصره:** دانشجوی انصرافی موظف است به تمامی تعهداتی که سپرده عمل نماید.

**ماده ۸:** در شرایط خاص، حذف نیم سال با درخواست دانشجو حداکثر تا قبل از شروع امتحانات و با تصویب شوراهای گروه، دانشکده و تحصیلات تکمیلی دانشگاه امکان‌پذیر است.

**ماده ۹:** دانشجو در هر دو شیوه آموزشی-پژوهشی و پژوهش محور می‌تواند حداکثر یک نیم سال از مرخصی تحصیلی استفاده نماید و آن نیم سال جزو سنوات وی محسوب خواهد شد.

**تبصره:** در صورتی که دانشجو بدون کسب موافقت دانشگاه حتی برای یک نیم سال انتخاب واحد ننماید، از ادامه‌ی تحصیل محروم می‌شود.

## **ب: ضوابط مرحله‌ی آموزشی**

**ماده ۱۰:** آموزش در دوره دکتری تخصصی مبتنی بر نظام واحدی انجام می‌شود. مجموع واحدهای دوره‌ی دکتری ۳۶ واحد است که در **شیوه‌ی آموزشی-پژوهشی** ۱۶ واحد آن واحدهای درسی و ۲۰ واحد آن مربوط به پایان‌نامه است. در **شیوه‌ی پژوهش‌محور** نیز ۶ واحد آن واحدهای درسی مرتبط با موضوع پایان‌نامه و ۳۰ واحد آن نیز مربوط به پایان‌نامه است.

**تبصره‌ی ۱:** هر نیم سال تحصیلی ۱۸ هفته شامل ۱۶ هفته آموزش و دو هفته ارزشیابی پایان‌نیم سال می‌باشد.

**تبصره‌ی ۲:** دانشجو در هر نیم سال تحصیلی موظف است حداقل ۶ و حداکثر ۱۰ واحد درسی را انتخاب کند.

توضیح: در نیم سال آخر مرحله آموزشی شرط اخذ حداقل واحد ضروری نیست.

**تبصره‌ی ۳:** **حذف اضطراری یا تک درس** در دوره‌های دکتری ممنوع است.

**ماده ۱۱:** در صورت لزوم حداکثر در یک نیم سال تحصیلی به تشخیص استاد راهنما و تأیید گروه، دانشجو موظف به گذراندن حداکثر ۶ واحد جبرانی از درس‌های کارشناسی‌ارشد خواهد بود. نمره‌ی این درس‌ها در معدل دانشجو محاسبه نمی‌شود.

**ماده ۱۲:** واحدهای درسی با نظر شوراهای گروه و تحصیلات تکمیلی دانشکده و بر اساس برنامه‌ی درسی مصوب هر رشته انتخاب خواهد شد.

**ماده ۱۳:** حداقل نمره‌ی قبولی در هر درس ۱۴ از ۲۰ و میانگین کل قابل قبول در درس‌های مرحله‌ی آموزشی ۱۶ از ۲۰ است.

**تبصره‌ی ۱:** در صورتی که میانگین کل درس‌های مرحله‌ی آموزشی کمتر از ۱۶ باشد، دانشجو مجاز خواهد بود جهت **جبران معدل**، حداکثر در یک نیم سال با نظر استاد راهنما و تأیید شوراهای گروه و تحصیلات تکمیلی دانشکده درس یا درس‌هایی از درس‌های مصوب دوره را اخذ نماید و با موفقیت بگذراند، در غیر این صورت از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

**تبصره‌ی ۲:** محاسبه‌ی میانگین کل نمرات دانشجو صرفاً بر اساس آخرین نمره قبولی وی انجام می‌شود. بنابراین نمره‌ی مردودی درسی که در نیم سال بعد با موفقیت گذرانده شود، در میانگین کل محاسبه نخواهد شد.

**تبصره ۳:** دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت عدم کسب نمره ی قبولی در هر درس یا حذف غیر موجه آن، موظف است برای انتخاب مجدد همان درس یا درس جایگزین، هزینه ی مربوط به آن را بر اساس تعرفه ی مصوب هیأت امنای دانشگاه پرداخت نماید.

**تبصره ۴:** چنانچه دانشجو در طول نیم سال تحصیلی در بیش از سه شانزدهم از کلاس های یک درس یا در جلسه امتحان پایان نیم سال آن درس غیبت کند، این غیبت غیر موجه تلقی شده و آن درس حذف می شود. در این صورت رعایت حداقل شش واحد در طول نیم سال برای دانشجو الزامی نیست ولی نیم سال مذکور جزو مدت مجاز دوره تحصیلی وی محسوب می شود.

**ماده ۱۴:** مدرسان درس های دوره دکتری می باید حداقل استادیار و دارای سه سال سابقه ی کار در گروه آموزشی مربوط پس از تاریخ اخذ مدرک دکتری باشند و نیز حداقل دو نیم سال سابقه ی تدریس در دوره های کارشناسی ارشد یا دکتری عمومی را داشته باشند.

**ماده ۱۵:** پس از اتمام دوره ی آموزشی (به تأیید معاون آموزشی دانشکده) و قبولی در آزمون های معتبر زبان انگلیسی، دانشجو موظف و مجاز به شرکت در آزمون جامع خواهد بود. قبولی در این آزمون لازمه ی صدور مجوز دفاع از طرح پیشنهادی پایان نامه می باشد. آزمون جامع طی مراحل زیر انجام خواهد شد:

- ۱- درخواست کتبی دانشجو و موافقت استاد راهنما خطاب به مدیر گروه
- ۲- پس از طرح موضوع در جلسه ی گروه، تاریخ و ساعت و محل برگزاری آزمون های کتبی و شفاهی جامع تعیین می گردد. همچنین سه نفر متخصص مرتبط شامل دو نفر با حداقل مرتبه استادیار و حداقل سه سال سابقه کار دانشگاهی و یک نفر با حداقل مرتبه دانشیار به عنوان ممتحن تعیین می شوند. مراتب به معاونت پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده اعلام می گردد. یک نفر از منتخبان با حداقل مرتبه دانشیاری می تواند از مؤسسات آموزش عالی دیگر انتخاب شود.
- ۳- طرح موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده در صورت تصویب، مدارک مورد نیاز مطابق با چک لیست های تحصیلات تکمیلی و با پیشنهاد یک نفر به عنوان ناظر، حداقل سه هفته قبل از آزمون به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه جهت اخذ مجوز ارسال می گردد.
- ۴- درخواست و مستندات آزمون جامع در تحصیلات تکمیلی دانشگاه بررسی و در صورت تأیید، مجوز آزمون صادر می گردد.

- ۵- سؤالات آزمون کتبی توسط مدیر گروه از آزمون گیرندگان جمع آوری می شود.
- ۶- آزمون جامع با حضور آزمون گیرندگان (حداقل دو نفر از ممتحنین در مرحله ی کتبی و سه نفر از آزمون گیرندگان در مرحله ی شفاهی) و ناظر تحصیلات تکمیلی دانشگاه رسمیت می یابد. مسئولیت اجرایی آزمون به عهده ی معاونت پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده است.

۷- جهت قبولی در آزمون جامع، دانشجو می باید در مجموع درس های آزمون کتبی (با ضریب ۰.۷۰) و شفاهی (با ضریب ۰.۳۰)، که حداکثر به فاصله ی یک هفته برگزار می شوند، حداقل نمره ۱۶ از ۲۰ را کسب نماید.

**تبصره ۱:** ناظر تحصیلات تکمیلی پیشنهادی دانشکده می باید از میان اعضای هیأت علمی با مرتبه استادیار به بالا و حداقل پنج سال سابقه کار در دانشگاه و از گروه آموزشی غیر از گروه آموزشی دانشجو و استاد راهنما انتخاب شود.

**تبصره ۲:** لازم است سؤال ها از سه درس تخصصی دوره (گذرانده شده توسط دانشجو) با تشخیص گروه آموزشی و متناسب با ارزش آن درس ها طرح گردد.

**ماده ۱۶:** چنانچه دانشجو موفق به کسب حد نصاب لازم در اولین آزمون جامع نگردد، تنها یک مرتبه ی دیگر مجاز به شرکت در آزمون جامع خواهد بود. عدم موفقیت در بار دوم به محرومیت از تحصیل منجر خواهد شد.

**تبصره:** در صورت عدم کسب حد نصاب لازم در بار دوم، در شرایط خاص با درخواست دانشجو، پرونده ی وی جهت تصمیم گیری در خصوص امکان شرکت مجدد در آزمون جامع، به کمیسیون موارد خاص دانشگاه ارجاع می شود.

## ج: ضوابط مرحله‌ی پژوهشی

**ماده‌ی ۱۷:** لازم است در شیوه‌ی پژوهش محور تا پایان نیم سال سوم و در شیوه‌ی آموزشی-پژوهشی تا پایان نیم سال چهارم طرح پیشنهادی پایان نامه (پروپوزال) در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مصوب گردد.

**ماده‌ی ۱۸:** در شیوه‌ی آموزشی-پژوهشی استاد راهنمای اول باید حداقل مرتبه استادیار و سه سال سابقه تدریس در دوره‌های تحصیلات تکمیلی داشته باشد و همچنین دو پایان نامه‌ی کارشناسی ارشد را در دانشگاه راهنمایی کرده باشد. هر یک از استادان راهنما می‌باید حداقل یک مقاله با نمایه‌ی معتبر (ISC علمی- پژوهشی یا ISI) به عنوان نویسنده مسئول با نام دانشگاه شهید چمران اهواز در دو سال اخیر منتشر کرده باشند. در شیوه‌ی پژوهش محور علاوه بر شرایط یاد شده برای استادان راهنما، لازم است استاد راهنمای اول دو طرح پژوهشی را به اتمام رسانده یا در دست اجرا داشته باشد که از این میان حداقل یک طرح می‌باید تقاضا محور با دستگاه‌های اجرایی باشد.

**تبصره‌ی ۱:** در صورت لزوم به پیشنهاد استاد راهنما و با تأیید گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، مسئولیت راهنمایی پایان نامه‌ی دانشجو را دو استاد راهنما به طور مشترک عهده دار می‌شوند.

**تبصره‌ی ۲:** در صورت نیاز به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و دانشگاه می‌توان یک یا دو استاد مشاور با حداقل مرتبه استادیار برای هدایت دانشجو تعیین کرد. در صورتی که دو استاد مشاور برای پایان نامه انتخاب شوند، امتیاز و واحد آن به تساوی بین آنها تقسیم می‌شود.

**تبصره‌ی ۳:** در شرایط خاص با رعایت ضوابط این شیوه‌نامه، به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه می‌توان استاد راهنمای دوم و استاد مشاور را از متخصصان دارای مدرک دکتری تخصصی خارج از مؤسسه انتخاب نمود.

**ماده‌ی ۱۹:** ارائه طرح پیشنهادی پایان نامه (پروپوزال) طی مراحل اجرایی زیر:

۱- ارائه موضوع با اعلام آمادگی دانشجو و تأیید استاد(ان) راهنما و مشاور به شورای گروه  
۲- پس از طرح موضوع در جلسه‌ی گروه، تاریخ و ساعت و محل برگزاری دفاع از طرح پیشنهادی پایان نامه تعیین می‌گردد. همچنین سه نفر متخصص مرتبط شامل دو نفر با حداقل مرتبه‌ی استادیار و حداقل سه سال سابقه‌ی تدریس در دانشگاه و یک نفر با حداقل مرتبه‌ی دانشیار به عنوان داور تعیین می‌شوند. مراتب به معاونت پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده اعلام می‌گردد. یک نفر از داوران می‌تواند از متخصصان خارج از دانشگاه با مدرک دکتری تخصصی باشد.

۳- طرح موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده که در صورت تصویب همراه با مدارک مورد نیاز مطابق با چک لیست‌های تحصیلات تکمیلی دانشگاه و با پیشنهاد یک ناظر، سه هفته قبل از دفاع از طرح پیشنهادی پایان نامه به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه جهت اخذ مجوز ارسال می‌گردد.

**تبصره:** ناظر تحصیلات تکمیلی پیشنهادی دانشکده می‌باید از میان اعضای هیأت علمی با مرتبه استادیار به بالا و حداقل پنج سال سابقه تدریس در دانشگاه و از گروه آموزشی دیگری غیر از گروه آموزشی دانشجو و استاد راهنما باشد.

۴- درخواست و مستندات دفاع از طرح پیشنهادی پایان نامه در تحصیلات تکمیلی دانشگاه، بررسی و در صورت تأیید، مجوز آن صادر می‌شود.

۵- طرح پیشنهادی پایان نامه برای داوران انتخاب شده ارسال می‌گردد، سپس جلسه‌ی دفاع از آن در حضور سه داور منتخب، استادان راهنما و مشاور و ناظر تحصیلات تکمیلی دانشگاه انجام می‌شود. مسئولیت اجرایی جلسه دفاع به عهده‌ی معاونت پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده است.

۶- در صورت تأیید حداقل دو نفر از هیأت داوران با کلیات طرح پیشنهادی پایان نامه، اصلاحات مورد نظر داوران صورتجلسه و به دانشجو و استاد راهنما ابلاغ می‌گردد.

۷- در صورت اعمال اصلاحات پیشنهادی داوران، طرح پیشنهادی پایان نامه از طریق مدیر گروه به معاونت پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده اعلام می‌گردد.

۸- طرح پیشنهادی پایان نامه در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و سپس دانشگاه مطرح می‌شود و در صورت رعایت ضوابط و مقررات و تأیید آن به‌وسیله‌ی شوراهای مذکور، رسمیت می‌یابد و قابل اجرا خواهد شد.

**ماده ی ۲۰:** ضوابط تغییر در استادان راهنما یا مشاور پس از تصویب طرح پیشنهادی پایان نامه تغییر استادان مشاور:

- ۱- پیشنهاد از سوی استاد راهنما با دلایل توجیهی به گروه آموزشی
- ۲- طرح و تصویب موضوع در شورای گروه
- ۳- طرح و تصویب موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده
- ۴- اطلاع رسانی از طرف دانشکده به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه

تغییر استادان راهنما:

۱- در مورد استاد راهنمای اول، پیشنهاد از سوی مدیر گروه یا معاون پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده یا معاونت آموزشی دانشگاه و در مورد استاد راهنمای دوم پیشنهاد از سوی استاد راهنمای اول با ذکر دلایل توجیهی در شورای گروه آموزشی مطرح و در صورت تصویب، مراتب به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ارسال می‌شود.

- ۲- طرح و تصویب موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده
- ۳- طرح و تصویب موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه

**تبصره:** جهت طرح هر یک از پیشنهاد های یاد شده در شورای گروه نباید بیش از یک سال از تصویب طرح پیشنهادی پایان نامه در تحصیلات تکمیلی دانشگاه گذشته باشد.

**ماده ی ۲۱:** دانشجوی مجاز است در زمان تدوین پایان نامه دکتری و برای ادامه فعالیت های پژوهشی خود طبق آیین نامه مصوب وزارت در مدت مجاز تحصیلی با عنوان فرصت تحقیقاتی به یکی از موسسه های آموزش عالی داخلی یا خارجی سفر کند.

**ماده ی ۲۲:** دفاع از پایان نامه به درخواست دانشجو و تأیید استادان راهنما و مشاور مبنی بر تکمیل مراحل پژوهشی و نگارشی پایان نامه و ارائه مستندات زیر پس از گذشت حداقل ۶ ماه از تصویب طرح پیشنهادی در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه انجام می‌شود:

۱- ارائه گواهی پذیرش یا چاپ یک مقاله مستخرج از پایان نامه در شیوه‌ی آموزشی-پژوهشی و دو مقاله‌ی مستخرج از پایان نامه در شیوه‌ی پژوهش محور در مجلات علمی-پژوهشی دارای نمایه ISC و ضریب تأثیر مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا حوزه‌ی علمیه و یا دارای نمایه بین المللی ISI دارای ضریب تأثیر در JCR که در لیست مجلات بی اعتبار وزارت علوم و دانشگاه نیز نباشد.

**تبصره ی ۱:** چنانچه مقاله دانشجو در مجله ای به چاپ برسد که هر یک از استادان راهنما و مشاور سردبیر آن باشند و یا مجله متعلق به گروه آموزشی باشد که دانشجو در آن مشغول به تحصیل است، آن مقاله برای دفاع از پایان نامه پذیرفته نخواهد شد.

**تبصره ی ۲:** در صورتی که هر یک از استادان راهنما به هر دلیل تمایل به ذکر نام خود در مقاله مستخرج از پایان نامه نداشته باشد لازم است ضمن تأیید صحت مقاله و نتایج آن، موضوع را پیش از ارسال مقاله به صورت کتبی به اطلاع مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه برساند تا در سوابق دانشجو ثبت شود. در صورت عدم اطلاع رسانی قبلی، مقاله مورد نظر برای دفاع پذیرفته نخواهد شد.

۲- پایان نامه چاپ شده.

**تبصره:** دانشجو می‌تواند با موافقت استادان راهنما، پایان نامه خود را به زبان انگلیسی نگارش نماید.

۳- تأیید کتبی استادان راهنما و مشاور مبنی بر کفایت دستاوردهای علمی و پژوهشی پایان نامه مطابق با طرح پیشنهادی مصوب.

۴- تأیید دستگاه اجرایی سفارش دهنده‌ی طرح در شیوه‌ی پژوهش محور

**ماده ۲۳:** در صورت فراهم بودن شرایط یاد شده، دفاع از پایان‌نامه طی مراحل زیر انجام خواهد شد:

۱- طرح موضوع در جلسه‌ی گروه، تأیید مستندات لازم و پیشنهاد حداقل سه عضو هیأت علمی با تخصص مرتبط با پایان نامه (علاوه بر استادان راهنما و مشاور) با حداقل مرتبه استادیاری و حداقل پنج سال سابقه کار آموزشی و پژوهشی جهت داوری پایان نامه. از داوران پیشنهادی لازم است حداقل دو عضو از داخل و حداقل یک عضو از خارج از دانشگاه شهید چمران اهواز باشند. یکی از داوران خارجی می‌تواند از متخصصان حرفه‌ای انتخاب شود.

۲- طرح موضوع در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و انتخاب سه داور از میان داوران پیشنهادی گروه. در صورت تصویب موضوع مدارک مورد نیاز مطابق با چک لیست های تحصیلات تکمیلی دانشگاه و پیشنهاد یک ناظر، سه هفته قبل از دفاع از پایان نامه به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه جهت اخذ مجوز ارسال می‌گردد.

**تبصره ۱:** از داوران انتخابی لازم است حداقل یک نفر با مرتبه دانشیار و حداقل یک نفر از خارج از دانشگاه شهید چمران اهواز باشد.

**تبصره ۲:** ناظر تحصیلات تکمیلی پیشنهادی دانشکده می‌باید از میان اعضای هیأت علمی با مرتبه استادیار به بالا و حداقل پنج سال سابقه تدریس در دانشگاه و از گروه آموزشی غیر از گروه آموزشی دانشجو و استاد راهنما باشد.

۳- درخواست و مستندات دفاع از پایان نامه در تحصیلات تکمیلی دانشگاه بررسی و در صورت تأیید، مجوز آن صادر می‌گردد.

۴- جلسه‌ی دفاع در حضور استادان راهنما و مشاور، داوران و با مدیریت ناظر تحصیلات تکمیلی دانشگاه برگزار می‌شود. مسئولیت اجرایی جلسه‌ی دفاع به عهده معاونت پژوهشی و تحصیلات تکمیلی دانشکده است.

**تبصره:** جلسه‌ی دفاع با حضور استاد راهنمای اول، هر سه داور، نماینده‌ی دستگاه سفارش دهنده طرح (در شیوه‌ی پژوهش محور) و ناظر تحصیلات تکمیلی دانشگاه رسمیت می‌یابد.

**ماده ۲۴:** نمره‌ی پایان نامه در میانگین کل محاسبه نمی‌شود و ارزیابی آن بر اساس کیفیت علمی پژوهشی، میزان نوآوری، چگونگی دفاع، نحوه‌ی نگارش و غیره براساس فرم پیوست صورت می‌پذیرد و به صورت قبول با درجه عالی (۲۰-۱۹)، خیلی خوب (۹۹-۱۸) و خوب (۹۹-۱۷/۱۶) و همچنین **غیر قابل قبول** (کمتر از ۱۶) ارزیابی می‌شود.

**تبصره ۱:** چنانچه ارزشیابی پایان نامه مردود اعلام شود، با تأیید هیأت داوران حداکثر یک نیم سال در سقف مدت مجاز تحصیل به دانشجو اجازه داده می‌شود تا دوباره از پایان نامه خود دفاع نماید.

**تبصره ۲:** ملاک تصمیم‌گیری در خصوص قبول و رد پایان نامه و همچنین درجه‌ی آن، میانگین نمرات استاد(ان) راهنما و مشاور(ان) و داوران است که لازم است هر یک به طور مستقل نمره‌ی خود را به ناظر تحصیلات تکمیلی جهت جمع بندی تحویل دهند. در صورتی که پایان نامه دو استاد راهنما یا دو استاد مشاور داشته باشد، میانگین نمره آنها ملاک خواهد بود.

**تبصره ۳:** دانشجویی که در فرصت تعیین شده نتواند از پایان نامه‌ی خود با درجه‌ی قبولی دفاع کند فقط گواهی‌گذارانند واحدهای درسی به وی اعطاء می‌شود.

**ماده ۲۵:** تاریخ دانش‌آموختگی، روز دفاع و کسب درجه قبولی از پایان نامه است.

**ماده ۲۶:** نحوه‌ی نگارش و صحافی پایان نامه مطابق با شیوه‌نامه مصوب دانشکده محل تحصیل دانشجو می‌باشد.

**ماده ۲۷:** دانشجو پس از گذراندن موفق مراحل آموزشی و پژوهشی و قبولی پایان نامه، دانش‌آموخته‌ی دوره‌ی دکتری (Ph.D) شناخته می‌شود و لازم است ظرف حداکثر سه ماه در خصوص اصلاح موارد درج شده در صورت جلسه‌ی دفاع و سپس انجام مراحل تسویه حساب اقدام نماید. در صورت تأخیر، موضوع جهت تصمیم‌گیری به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارجاع می‌شود.

**ماده ۲۸:** در موارد زیر دانشجو از ادامه‌ی تحصیل در دوره دکتری (Ph.D) محروم خواهد شد:

الف) میانگین کل نمرات مرحله‌ی آموزشی (با رعایت تبصره های ۱ و ۲ ماده‌ی ۱۳) کمتر از ۱۶ شود.

ب) صلاحیت علمی دانشجو پس از دو بار آزمون جامع احراز نشود.

ج) پایان نامه‌ی دانشجو غیر قابل قبول (مردود) ارزیابی شود.

د) مدت تحصیل دانشجو بیش از حد مجاز به طول انجامد.

ه) ترک تحصیل و عدم حضور دانشجو به تأیید گروه آموزشی، دانشکده و دانشگاه رسیده باشد.

تبصره: در صورت محروم شدن یا انصراف دانشجو از ادامه تحصیل در دوره‌ی دکتری (Ph.D)، طبق ضوابط دانشگاه، تسویه حساب دانشجو (اعم از روزانه، شبانه و پردیس) و بازگرداندن مدارک ثبت نامی و تحویل گواهی کارنامه‌ی تحصیلی، منوط به پرداخت شهریه مربوط می‌باشد.

این شیوه نامه در ۲۸ ماده و ۳۰ تبصره در جلسه ی شماره ۳۶۰ مورخ ۱۳۹۶/۰۹/۲۶ به تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه شهید چمران اهواز رسید و از نیم سال اول سال تحصیلی ۹۶-۹۵ برای دانشجویان دکتری Ph.D ورودی ۹۵ و بعد از آن، لازم الاجرا خواهد بود.